

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 30. 3. 2012
COM(2012) 152 final

2012/0076 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorú má Únia zaujať v Asociačnej rade zriadenej Dohodou o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, pokiaľ ide ustanovenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Dôvody a ciele návrhu

Z článku 12 Dohody o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom¹ (ďalej len „ankarská dohoda“) a článku 36 dodatkového protokolu k ankarskej dohode² (ďalej len „dodatkový protokol“) vyplýva, že sa má postupne realizovať voľný pohyb pracovníkov medzi Úniou a Tureckom. Článok 9 ankarskej dohody stanovuje, že v oblasti pôsobnosti dohody sa zakazuje akákoľvek diskriminácia z dôvodov štátnej príslušnosti. Článok 39 dodatkového protokolu stanovuje, že Asociačná rada prijme opatrenia v oblasti sociálneho zabezpečenia pre pracovníkov s tureckou štátnou príslušnosťou, ktorí sa pohybujú v Únii a pre ich rodiny s pobytom v Únii a uvádza zoznam niektorých zásad koordinácie, ktoré by sa mali vykonávať prostredníctvom týchto opatrení.

Asociačná rada ako prvý krok smerom k vykonávaniu týchto zásad koordinácie v oblasti sociálneho zabezpečenia stanovených v ankarskej dohode a dodatkovom protokole k nej prijala 19. septembra 1980³ rozhodnutie č. 3/80 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov Európskych spoločenstiev na tureckých pracovníkov a ich rodinných príslušníkov (ďalej len „rozhodnutie č. 3/80“). K druhému kroku, konkrétne k prijatiu nariadenia na vykonanie ustanovení rozhodnutia č. 3/80, sa nikdy nepristúpilo.⁴

Medzitým Súdny dvor rozhodol, že článok 3 ods. 1 rozhodnutia č. 3/80, ktorý stanovuje zásadu nediskriminácie, a článok 6 rozhodnutia č. 3/80, ktorý stanovuje požiadavku upustenia od podmienok pobytu v súvislosti s dávkami, ktoré sa vyplácajú na základe rozhodnutia, majú priamy účinok a je možné sa ne odvolávať pred súdmi členských štátov⁵.

V záujme poskytnutia právnej istoty a dosiahnutia úplného účinku zásad koordinácie v oblasti sociálneho zabezpečenia, ktoré sú stanovené v ankarskej dohode a dodatkovom protokole k nej, je nutné, aby Asociačná rada prijala nové rozhodnutie, ktorým sa nahradí rozhodnutie č. 3/80. Komisia svoj predchádzajúci návrh na vykonanie rozhodnutia č. 3/80 vezme späť, keďže sa uvažuje o tom, že Asociačná rada prijme nové rozhodnutie, ktorým sa budú naraz vykonávať záväzky stanovené v dohode a v protokole k nej.

Všeobecný kontext

Ustanovenia ankarskej dohody a dodatkového protokolu o voľnom pohybe pracovníkov a opatrenia prijaté na ich vykonanie, najmä rozhodnutia Asociačnej rady č. 1/80, by mali sprevádzať príslušné opatrenia v oblasti koordinácie sociálneho zabezpečenia. Navyše článok 39 dodatkového protokolu obsahuje výslovné ustanovenia o koordinácii medzi systémami sociálneho zabezpečenia, ktoré je potrebné vykonať. Na ten účel je potrebné rozhodnutie Asociačnej rady.

¹ Ú. v. ES L 217, 29.12.1964, s. 3687/64.

² Ú. v. ES L 293, 29.12.1972, s. 3.

³ Ú. v. ES C 110, 25.4.1983, s. 60.

⁴ Dňa 2. 2. 1983 Komisia predložila návrh nariadenia na vykonanie rozhodnutia č. 3/80, COM (83) 13.

⁵ SD, vec C-262/96, *Sürül*, vec C-485/07, *Akdas*

Niekoľko ďalších dohôd o pridružení s tretími krajinami tiež obsahuje ustanovenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Tento návrh je súčasťou súboru návrhov, ktorý zahŕňa podobné návrhy v súvislosti s dohodami s Albánskom, Čiernou Horou a San Marínom. Prvý súbor obsahujúci podobné návrhy v súvislosti s Alžírskom, Marokom, Tuniskom, Chorvátskom, bývalou Juhoslovanskou republikou Macedónsko a Izraelom prijala Rada v októbri 2010⁶.

Na účely stanovenia pozície, ktorú má zaujať Únia v Asociačnej rade, je potrebné rozhodnutie Rady.

Platné ustanovenia v oblasti návrhu

Na úrovni Európskej únie sa systémy sociálneho zabezpečenia členských štátov koordinujú nariadením (ES) č. 883/2004⁷ a jeho vykonávacím nariadením (ES) č. 987/2009⁸.

Nariadením Rady (EÚ) č. 1231/2010⁹ sa rozširujú ustanovenia nariadenia (ES) č. 883/2004 a nariadenia (EHS) č. 987/2009 na štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa dovtedy tieto ustanovenia nevzťahovali výhradne z dôvodu ich štátnej príslušnosti. Toto nariadenie sa už vzťahuje na zásadu sčítania poistných období získaných tureckými pracovníkmi v rôznych členských štátoch, pokiaľ ide o nárok na určité dávky, ako sa uvádza v článku 39 ods. 2 dodatkového protokolu k dohode s Tureckom.

Súlad s ostatnými politikami a cieľmi Únie

Turecko je pridružené k európskemu integračnému projektu už od roku 1963, kedy sa podpísala ankarská dohoda o pridružení, ktorá bola doplnená dodatkovým protokolom v roku 1970. Tieto dohody stanovujú ako cieľ, ktorý sa má postupne dosiahnuť, voľný pohyb pracovníkov medzi Tureckom a EÚ. Ako prirodzený dôsledok týchto ustanovení, ktorými sa vytyčuje program, článok 39 dodatkového protokolu obsahuje ustanovenia týkajúce sa koordinácie v oblasti sociálneho zabezpečenia. Úplné vykonanie týchto ustanovení posilní zvláštny vzťah s Tureckom, tak, ako to predpokladá článok 8 Zmluvy o Európskej únii. Súčasne to Turecku umožní, aby zosúladiť svoje politiky v oblasti koordinácie sociálneho zabezpečenia s politikami EÚ v rámci prípravy na budúce pristúpenie k EÚ.

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENIA VPLYVU

Konzultácie so zainteresovanými stranami

Tento návrh týkajúci sa koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov a Turecka nahradí rozhodnutie č. 3/80. Návrh je takmer totožný s návrhmi, ktoré obsahuje súbor šiestich návrhov rozhodnutí Asociačnej rady, respektíve rozhodnutí Rady pre stabilizáciu a pridružení, v súvislosti s Alžírskom, Marokom, Tuniskom, Chorvátskom,

⁶ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2010.

⁷ Ú. v. EÚ L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁸ Ú. v. EÚ L 284, 30.10.2009, s. 1.

⁹ Ú. v. EÚ L 344, 29.12.2010, s. 1. V súlade s protokolmi č. 21 a 22 nie sú Dánsko a Spojené kráľovstvo viazané nariadením (EÚ) č. 1231/2010, ani nepodliehajú uplatňovaniu tohto nariadenia. Spojené kráľovstvo je však naďalej viazané predchádzajúcim nariadením (ES) č. 859/2003, Ú. v. EÚ L 214, 20.5.2003, s. 1, a podlieha uplatňovaniu tohto nariadenia.

bývalou Juhoslovanskou republikou Macedónsko a Izraelom a ohľadom ktorých prijala Rada v októbri 2010 rozhodnutie o pozícii Európskej únie. Rada uskutočnila v roku 2010 podrobné rokovania o obsahu týchto rozhodnutí. Týmto rokovaniam predchádzala intenzívna diskusia so všetkými členskými štátmi v rámci Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia.

Získavanie a využívanie expertízy

Externá expertíza nebola potrebná.

Posúdenie vplyvu

Článok 39 dodatkového protokolu k dohode s Tureckom obsahuje ustanovenia o koordinácii medzi sociálnymi systémami členských štátov a Turecka. Niekoľko ďalších dohôd s tretími krajinami tiež obsahuje ustanovenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Všetky tieto dohody vyžadujú rozhodnutie príslušného orgánu zriadeného na základe týchto dohôd, aby sa tieto zásady, tak ako sú stanovené v článku 39, mohli uplatňovať v praxi.

Cieľom ustanovení v oblasti sociálneho zabezpečenia v takých dohodách je, aby pracovník z príslušnej pridruženej krajiny mohol poberať určité dávky sociálneho zabezpečenia poskytované na základe právnych predpisov členského štátu (členských štátov), ktoré sa na neho vzťahujú alebo vzťahovali. Toto sa na základe reciprocity takisto uplatňuje na štátnych príslušníkov členských štátov EÚ, ktorí pracujú v pridruženej krajine.

Keďže všetky ustanovenia v návrhoch zahrnutých do tohto súboru návrhov v súvislosti so štyrmi pridruženými krajinami (Albánsko, Čierna Hora, San Maríno a Turecko) sú takmer totožné – a takisto takmer totožné s prvým súborom šiestich rozhodnutí v súvislosti s Alžírskom, Marokom, Tuniskom, Chorvátskom, bývalou Juhoslovanskou republikou, Macedónsko a Izraelom, ktoré prijala Rada v roku 2010, uľahčí sa tým uplatňovanie týchto ustanovení inštitúciami sociálneho zabezpečenia členských štátov. Môže to mať určité finančné dôsledky na vnútroštátne inštitúcie sociálneho zabezpečenia vyplývajúce z uplatňovania týchto návrhov, keďže musia napríklad poskytovať dávky uvedené v článku 39 dodatkového protokolu. Tento článok sa však týka iba osôb, ktoré prispievajú alebo prispievali do vnútroštátneho systému sociálneho zabezpečenia príslušnej krajiny, ako sa stanovuje v jej vnútroštátnych právnych predpisoch. V každom prípade, v tejto etape môže byť zložitá stanoviť presný vplyv týchto návrhov na vnútroštátne systémy sociálneho zabezpečenia.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

Zhrnutie navrhovaného opatrenia

Tento návrh pozostáva z rozhodnutia Rady o pozícii, ktorú má Únia zaujať v Asociačnej rade zriadenej dohodou s Tureckom, a z návrhu rozhodnutia Asociačnej rady v oblasti sociálneho zabezpečenia, ktorý je uvedený v prílohe.

Navrhované rozhodnutie Asociačnej rady spĺňa požiadavku článku 39 dodatkového protokolu týkajúcu sa takého rozhodnutia, s cieľom zaviesť v tomto článku uvádzané zásady sociálneho zabezpečenia. Rozhodnutie navyše obsahuje vykonávacie ustanovenia v súvislosti s tými ustanoveniami článku 39 dodatkového protokolu k dohode s Tureckom, na ktoré sa ešte nevzťahuje nariadenie (EÚ) č. 1231/2010. Popri tom bolo – obdobne ako v rozhodnutí č. 3/80 – prijaté osobitné ustanovenie, ktorým sa vykonáva článok 9 dohody v oblasti koordinácie sociálneho zabezpečenia.

Okrem toho, navrhovaným rozhodnutím Asociačnej rady sa zabezpečuje, že sa ustanovenia týkajúce sa vývozu dávok a priznania rodinných dávok budú na základe reciprocity uplatňovať takisto na pracovníkov EÚ, ktorí sú legálne zamestnaní v Turecku, a na ich rodinných príslušníkov, ktorí majú v Turecku legálny pobyt. Keďže také rozhodnutie Asociačnej rady by tým išlo za rámec rozsahu pôsobnosti článku 39 dodatkového protokolu, návrh rozhodnutia Asociačnej rady sa takisto zakladá na článku 22 ods. 3 ankarskej dohody.

Právny základ

Rozhodnutie Rady o pozícii, ktorá sa má zaujať v Asociačnej rade, by malo byť založené na článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) v spojení s článkom 48 ZFEÚ.

Ankarská dohoda a dodatkový protokol skutočne upravujú právny stav, ktorý je potrebné odlišiť od právneho stavu upraveného inými príslušnými dohodami, ktoré obsahujú ustanovenia týkajúce sa sociálneho zabezpečenia, keďže – na rozdiel od týchto iných dohôd – ankarská dohoda a dodatkový protokol obsahujú jasnú úpravu voľného pohybu pracovníkov ako cieľa, ktorý sa má postupne dosiahnuť. V tomto kontexte je potrebné chápať pojem voľného pohybu pracovníkov rovnako ako v príslušných ustanoveniach Únie (porovnaj článok 12 ankarskej dohody).

Je pravda, že voľný pohyb pracovníkov medzi Tureckom a EÚ sa vôbec nedosiahol, a preto nie je možné súčasný právny stav charakterizovať ako rozšírenie vnútorného trhu, pokiaľ ide o voľný pohyb osôb (ako to je v prípade EHP a Švajčiarska). Vzhľadom na odlišnú perspektívu stanovenú prostredníctvom dohody o pridružení a dodatkového protokolu, ktorých cieľom je čo najviac rozšíriť zásady stanovené v ustanoveniach Únie o voľnom pohybe pracovníkov¹⁰ na tureckých štátnych príslušníkov, vykonávanie ustanovení o sociálnom zabezpečení, ktoré predstavujú nutný dôsledok pohybu pracovníkov, musí mať takisto svoj právny základ v článku 48 ZFEÚ.

Zásada subsidiarity

Dodatkový protokol stanovuje zásady koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré sa musia uplatňovať rovnako všetkými členskými štátmi. Vykonávanie týchto zásad by preto malo podliehať jednotným podmienkam, čo je možné lepšie dosiahnuť na úrovni Únie.

Zásada proporcionality

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality z týchto dôvodov.

Členské štáty majú aj naďalej výlučnú právomoc pri určovaní, organizovaní a financovaní svojich vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia.

Prostredníctvom návrhu sa iba organizuje koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov a Turecka v prospech občanov týchto krajín. Okrem toho, návrh nemá vplyv na žiadne práva a povinnosti vyplývajúce z dvojstranných dohôd o sociálnom zabezpečení uzatvorených medzi členskými štátmi a Tureckom, pokiaľ sa v nich stanovuje priaznivejšie zaobchádzanie s príslušnými osobami.

Návrhom sa minimalizuje finančná a správna záťaž pre vnútroštátne orgány, keďže je súčasťou súboru podobných návrhov, prostredníctvom ktorých sa zabezpečuje jednotné uplatňovanie ustanovení týkajúcich sa sociálneho zabezpečenia uvedených v dohodách o pridružení s tretími krajinami.

Výber nástrojov

¹⁰ Porovnaj SD, vec C-275/02, *Ayaz*, body 44 - 45, vec C-467/02, *Cetinkaya*, body 42 - 43.

Navrhované nástroje: rozhodnutie Rady (ktorého príloha obsahuje návrh rozhodnutia Asociačnej rady).

Iné prostriedky by neboli primerané z týchto dôvodov:

Pri navrhovanom opatrení neexistuje žiadna alternatívna možnosť. V článku 39 dodatkového protokolu k dohode sa požaduje rozhodnutie príslušnej Asociačnej rady. V článku 218 ods. 9 zmluvy sa stanovuje rozhodnutie Rady na účely stanovenia pozícií, ktoré sa majú prijať v mene Únie v orgáne zriadenom dohodou, pokiaľ sa tento orgán vyzve, aby prijal rozhodnutia s právnymi účinkami.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet Únie.

5. NEPOVINNÉ PRVKY

Zjednodušenie

Návrh povedie k zjednodušeniu správnych postupov pre vnútroštátne orgány verejnej správy a zjednodušeniu správnych postupov pre súkromné subjekty.

Podrobné vysvetlenie návrhu

A. Rozhodnutie Rady o pozícii, ktorú má zaujať Únia v Asociačnej rade vytvorenej dohodou o pridružení s Tureckom, pokiaľ ide o ustanovenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia.

Článok 1

Tento článok upravuje prijatie pozície EÚ v Asociačnej rade EÚ – Turecko.

B. Priložený návrh rozhodnutia Asociačnej rady, pokiaľ ide o ustanovenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia uvedené v dohode.

Časť I: Všeobecné ustanovenia

Článok 1

V tomto článku sa na účely právnych predpisov členského štátu a na účely právnych predpisov Turecka vymedzujú pojmy „dohoda“, „nariadenie“, „vykonávacie nariadenie“, „členský štát“, „pracovník“, „rodinný príslušník“, „právne predpisy“, „dávky“ a „dávky spôsobilé na vývoz“ a odkazuje sa v ňom na nariadenie a vykonávacie nariadenie, pokiaľ ide o ďalšie pojmy používané v priloženom rozhodnutí.

Článok 2

V súlade so znením článku 39 dodatkového protokolu k dohode s Tureckom sa v tomto článku vymedzujú osoby, na ktoré sa vzťahuje priložené rozhodnutie.

Článok 3

Tento článok stanovuje nediskriminačné zaobchádzanie so všetkými osobami, na ktoré sa vzťahuje dohoda, pokiaľ ide o dávky sociálneho zabezpečenia spadajúce do rozsahu pôsobnosti dohody.

Časť II

Vzťahy medzi členskými štátmi a Tureckom

Táto časť priloženého rozhodnutia sa vzťahuje na zásady uvedené v článku 39 ods. 4 dodatkového protokolu s Tureckom ako aj na recipročnú doložku, pokiaľ ide o štátnych príslušníkov členských štátov EÚ a ich rodinných príslušníkov.

Článok 4

V tomto článku sa uvádza zásada vývozu peňažných dávok, ako sa stanovuje v článku 39 ods. 4 dodatkového protokolu s Tureckom, a jasne sa uvádza, že táto zásada je obmedzená na dávky uvedené v článku 1 ods. 1 písm. i) priloženého rozhodnutia, v ktorom sa vymenúvajú dávky uvedené v danom odseku.

Časť III

Rôzne ustanovenia

Článok 5

V tomto článku sú uvedené všeobecné ustanovenia o spolupráci medzi členskými štátmi a ich inštitúciami na jednej strane a Tureckom a jeho inštitúciami na strane druhej ako aj medzi oprávnenými osobami a príslušnými inštitúciami. Tieto ustanovenia sú podobné ustanoveniam článku 76 ods. 3, ods. 4 prvého a tretieho pododstavca, ods. 5 nariadenia (ES) č. 883/2004.

Článok 6

V tomto článku sa stanovujú postupy na správne kontroly a lekárske vyšetrenia podobné postupom v článku 87 nariadenia (ES) č. 987/2009. Okrem toho sa v ňom stanovuje možnosť prijať ďalšie vykonávacie ustanovenia v tejto oblasti.

Článok 7

Tento článok odkazuje na možnosť využívať postup na urovnávanie sporov stanovený v dohode.

Článok 8

V tomto článku sa odkazuje na prílohu II k priloženému rozhodnutiu, ktorá je podobná prílohe XI k nariadeniu (ES) č. 883/2004 a ktorá je potrebná na stanovenie potrebných osobitných ustanovení o uplatňovaní tureckých právnych predpisov v súvislosti s priloženým rozhodnutím.

Článok 9

Tento článok umožňuje, aby sa za určitých podmienok naďalej uplatňovali správne postupy podľa platných dohôd medzi daným členským štátom a Tureckom.

Článok 10

V tomto článku sa stanovuje možnosť uzavrieť dodatkové administratívne dohody.

Článok 11

Prechodné ustanovenia stanovené v tomto článku sú podobné prechodným ustanoveniam v článku 87 ods. 1, ods. 3, ods. 4, ods. 6 a ods. 7 nariadenia (ES) č. 883/2004. Popri tom je v ňom aj ustanovenie na ochranu práv tureckých pracovníkov, ktorým daný členský štát, v dôsledku rozhodnutia Súdneho dvora vo veci C-485/07 *Akdas* týkajúceho sa priameho účinku článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 3/80, poskytuje pred nadobudnutím účinnosti rozhodnutia dôchodok alebo dávku.

Článok 12

V tomto článku sa objasňuje právne postavenie príloh k priloženému rozhodnutiu a postup na ich zmenu a doplnenie.

Článok 13

V tomto článku sa objasňuje dátum nadobudnutia účinnosti priloženého rozhodnutia.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorú má Únia zaujať v Asociačnej rade zriadenej Dohodou o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, pokiaľ ide ustanovenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na článok 48 v spojení s článkom 218 ods. 9 uvedenej zmluvy,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) V Dohode o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom¹¹ (ďalej len „dohoda“) a Dodatkovom protokole k dohode z 23. novembra 1970¹² (ďalej len „dodatkový protokol“) sa stanovuje, že sa má postupne realizovať voľný pohyb pracovníkov medzi Úniou a Tureckom.
- (2) V článku 9 dohody sa stanovuje, že v oblasti pôsobnosti dohody sa zakazuje akákoľvek diskriminácia z dôvodov štátnej príslušnosti.
- (3) V článku 39 dodatkového protokolu sa stanovuje, že Asociačná rada prijme opatrenia v oblasti sociálneho zabezpečenia pre pracovníkov s tureckým štátnym občianstvom, ktorí sa pohybujú v Spoločenstve, a pre ich rodiny s pobytom v Spoločenstve.
- (4) Asociačná rada ako prvý krok smerom k vykonávaniu článku 39 dodatkového protokolu a článku 9 dohody v oblasti sociálneho zabezpečenia prijala 19. septembra 1980¹³ rozhodnutie č. 3/80 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov Európskych spoločenstiev na tureckých pracovníkov a ich rodinných príslušníkov (ďalej len „rozhodnutie č. 3/80“)
- (5) V oblasti sociálneho zabezpečenia je potrebné zabezpečiť úplné vykonanie článku 9 dohody a článku 39 dodatkového protokolu.
- (6) Je potrebné aktualizovať obsah rozhodnutia č. 3/80 tak, aby jeho ustanovenia zodpovedali vývoju v oblasti koordinácie sociálneho zabezpečenia Európskej únie¹⁴.

¹¹ Ú. v. ES L 217, 29.12.1964, s. 3687/64.

¹² Ú. v. ES L 293, 29.12.1972, s. 3.

¹³ Ú. v. ES C 110, 25.4.1983, s. 60.

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, Ú. v. EÚ L 166, 30.4.2004, s. 1, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady

- (7) Rozhodnutie č. 3/80 by sa preto malo zrušiť a nahradiť rozhodnutím Asociačnej rady, ktorým sa naraz budú vykonávať príslušné ustanovenia dohody a dodatkového protokolu, pokiaľ ide o koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorú má Únia zaujať v Asociačnej rade zriadenej Dohodou o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, pokiaľ ide o ustanovenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, sa zakladá na návrhu rozhodnutia Asociačnej rady priloženom k tomuto rozhodnutiu.

Menšie zmeny v návrhu rozhodnutia môžu zástupcovia Únie v Asociačnej rade dohodnúť bez ďalšieho rozhodnutia Rady.

Článok 2

Rozhodnutie Asociačnej rady sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť v deň jeho prijatia.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*

(ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, Ú. v. EÚ L 284, 30.10.2009, s. 1, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1231/10, ktorým sa rozširuje nariadenie (ES) č. 883/2004 a nariadenie (ES) č. 987/2009 na štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa tieto nariadenia doteraz nevzťahovali výhradne z dôvodu ich štátnej príslušnosti, Ú. v. EÚ L 344, 29.12.2010, s. 1.

PRÍLOHA

Návrh

ROZHODNUTIE č. .../.... ASOCIAČNEJ RADY EÚ - TURECKO

Z ...,

pokiaľ ide o ustanovenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia

ASOCIAČNÁ RADA,

so zreteľom na Dohodu o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom¹, a najmä na jej článok 22 ods. 3,

so zreteľom na dodatkový protokol z 23. novembra 1970², a najmä na jeho článok 39,

keďže:

- (1) V Dohode o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom (ďalej len „dohoda“) a Dodatkovom protokole k dohode z 23. novembra 1970 (ďalej len „dodatkový protokol“) sa stanovuje, že sa má postupne realizovať voľný pohyb pracovníkov medzi Úniou a Tureckom.
- (2) V článku 9 dohody sa stanovuje, že v oblasti pôsobnosti dohody sa zakazuje akákoľvek diskriminácia z dôvodov štátnej príslušnosti.
- (3) V článku 39 dodatkového protokolu sa stanovuje koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia Turecka a členských štátov a stanovujú sa zásady takejto koordinácie.
- (4) V článku 39 dodatkového protokolu sa stanovuje, že Asociačná rada prijme opatrenia v oblasti sociálneho zabezpečenia pre pracovníkov s tureckým štátnym občianstvom, ktorí sa pohybujú v Spoločenstve, a pre ich rodiny s pobytom v Spoločenstve.
- (5) Asociačná rada ako prvý krok smerom k vykonávaniu článku 39 dodatkového protokolu prijala 19. septembra 1980³ rozhodnutie č. 3/80 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov Európskych spoločenstiev na tureckých pracovníkov a ich rodinných príslušníkov (ďalej len „rozhodnutie č. 3/80“).
- (6) V oblasti sociálneho zabezpečenia je potrebné zabezpečiť úplné vykonanie článku 9 dohody a článku 39 dodatkového protokolu.
- (7) Je potrebné aktualizovať obsah rozhodnutia č. 3/80 tak, aby jeho ustanovenia zodpovedali vývoju v oblasti koordinácie sociálneho zabezpečenia Európskej únie.
- (8) Nariadením Rady (EÚ) č. 1231/2010⁴ sa už rozširujú ustanovenia nariadenia (ES) č. 883/2004 a nariadenia (ES) č. 987/2009 na štátnych príslušníkov tretích krajín, na

¹ Ú. v. ES L 217, 29.12.1964, s. 3687/64.

² Ú. v. ES L 293, 29.12.1972, s. 3.

³ Ú. v. ES C 110, 25.4.1983, s. 60.

⁴ Ú. v. EÚ L 344, 29.12.2010, s. 1.

ktorých sa dovtedy tieto ustanovenia nevzťahovali výhradne z dôvodu ich štátnej príslušnosti. Nariadenie (EÚ) č. 1231/2010 sa už vzťahuje na zásadu sčítania poistných období získaných tureckými pracovníkmi v rôznych členských štátoch, pokiaľ ide o nárok na určité dávky, ako sa uvádza v článku 39 ods. 2 dodatkového protokolu.

- (9) Rozhodnutie č. 3/80 by sa preto malo zrušiť a nahradiť rozhodnutím Asociačnej rady, ktorým sa naraz budú vykonávať všetky zásady koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia uvedené v dohode a dodatkovom protokole.
- (10) Pokiaľ ide o uplatňovanie zásady nediskriminácie, týmto rozhodnutím by sa nemali udeľovať žiadne dodatočné práva vznikajúce na základe určitých skutočností alebo udalostí, ku ktorým došlo na území jednej zo strán dohody, ak sa také skutočnosti alebo udalosti podľa právnych predpisov druhej strany dohody neberú do úvahy, okrem práva na vývoz určitých dávok.
- (11) Pri uplatňovaní tohto rozhodnutia by malo právo pracovníkov na rodinné dávky podliehať podmienke, že ich rodinní príslušníci majú legálny pobyt s týmito pracovníkmi v členskom štáte, v ktorom sú pracovníci zamestnaní. Na základe tohto rozhodnutia by nemal vznikáť žiadny nárok na rodinné dávky, pokiaľ ide o ich rodinných príslušníkov, ktorí majú pobyt v inom štáte, napr. v Turecku.
- (12) Mohlo by byť potrebné stanoviť osobitné ustanovenia, ktoré zodpovedajú osobitnému charakteru tureckých právnych predpisov, aby sa uľahčilo uplatňovanie pravidiel koordinácie.
- (13) S cieľom zabezpečiť hladké fungovanie koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov a Turecka je potrebné stanoviť osobitné ustanovenia o spolupráci medzi členskými štátmi a Tureckom ako aj medzi príslušnou osobou a inštitúciou v príslušnom štáte.
- (14) Mali by sa prijať prechodné ustanovenia na ochranu osôb, na ktoré sa vzťahuje toto rozhodnutie, a na zabezpečenie toho, aby nestratili práva v dôsledku jeho nadobudnutia účinnosti,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

ČASŤ I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto rozhodnutia:

- a) „dohoda“ znamená Dohodu o pridružení mezi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom;
- b) „nariadenie“ znamená nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia⁵ platné v členských štátoch Európskej únie;
- c) „vykonávacie nariadenie“ znamená nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia⁶;
- d) „členský štát“ znamená členský štát Európskej únie;
- e) „pracovník“ znamená:
- i) na účely právnych predpisov členského štátu osobu vykonávajúcu činnosť ako zamestnanec v zmysle článku 1 písm. a) nariadenia;
 - ii) na účely právnych predpisov Turecka osobu vykonávajúcu činnosť ako zamestnanec v zmysle takých právnych predpisov;
- f) „rodinný príslušník“ znamená:
- i) na účely právnych predpisov členského štátu rodinný príslušník v zmysle článku 1 písm. i) nariadenia;
 - ii) na účely právnych predpisov Turecka rodinný príslušník v zmysle takých právnych predpisov;
- g) „právne predpisy“ znamenajú:
- i) vo vzťahu k členským štátom právne predpisy v zmysle článku 1 písm. l nariadenia platné pre dávky, na ktoré sa vzťahuje toto rozhodnutie;
 - ii) vo vzťahu k Turecku príslušné právne predpisy platné v Turecku týkajúce sa dávok, na ktoré sa vzťahuje toto rozhodnutie;
- h) „dávky“ znamenajú:
- i) vo vzťahu k členským štátom dávky v zmysle článku 3 nariadenia;
 - ii) vo vzťahu k Turecku príslušné dávky uplatňované v Turecku;
- i) „dávky spôsobilé na vývoz“ znamenajú:
- i) vo vzťahu k členským štátom:
 - starobné dôchodky,
 - pozostalostné dôchodky,
 - dôchodky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania,
 - invalidné dôchodky,
- v zmysle nariadenia s výnimkou osobitných nepríspevkových peňažných dávok uvedených v prílohe X k nariadeniu;

⁵ Ú. v. EÚ L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁶ Ú. v. EÚ L 284, 30.10.2009, s. 1.

- ii) vo vzťahu k Turecku príslušné dávky stanovené na základe tureckých právnych predpisov s výnimkou osobitných nepríspevkových peňažných dávok, ako sa stanovuje v prílohe I k tomuto rozhodnutiu;
2. Ostatné pojmy používané v tomto rozhodnutí majú význam stanovený:
- a) vo vzťahu k členským štátom v nariadení a vo vykonávacom nariadení;
 - b) vo vzťahu k Turecku v príslušných právnych predpisoch platných v Turecku.

Článok 2

Osoby, na ktoré sa toto rozhodnutie vzťahuje

Toto rozhodnutie sa vzťahuje na:

- a) tureckých pracovníkov, ktorí sú alebo boli legálne zamestnaní na území členského štátu alebo na ktorých sa vzťahujú alebo sa vzťahovali právne predpisy jedného alebo viacerých členských štátov, a na ich pozostalých;
- b) rodinných príslušníkov pracovníkov uvedených v písm. a) pod podmienkou, že títo rodinní príslušníci majú alebo mali spolu s príslušným pracovníkom legálny pobyt v členskom štáte, v ktorom je príslušný pracovník zamestnaný;
- c) pracovníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi členského štátu a ktorí sú alebo boli legálne zamestnaní na území Turecka a na ktorých sa vzťahujú alebo vzťahovali právne predpisy Turecka, a na ich pozostalých, a
- d) rodinných príslušníkov pracovníkov uvedených v písm. c) pod podmienkou, že títo rodinní príslušníci majú alebo mali spolu s príslušným pracovníkom legálny pobyt v Turecku počas doby, keď tam má príslušný pracovník zamestnanie.

Článok 3

Rovnosť zaobchádzania

- 1. S tureckými pracovníkmi legálne zamestnanými v členskom štáte a všetkými ich rodinnými príslušníkmi, ktorí tam majú spolu s nimi legálny pobyt, sa v porovnaní so štátnymi príslušníkmi členských štátov, v ktorých sú títo pracovníci zamestnaní a v súvislosti s dávkami v zmysle článku 1 ods. 1 písm. h), zaobchádza bez akejkoľvek diskriminácie založenej na štátnej príslušnosti.
- 2. S pracovníkmi, ktorí sú štátnymi príslušníkmi členského štátu a sú legálne zamestnaní v Turecku, a všetkými ich rodinnými príslušníkmi, ktorí tam majú spolu s nimi legálny pobyt, sa v porovnaní so štátnymi príslušníkmi Turecka a v súvislosti s dávkami v zmysle článku 1 ods. 1 písm. h), zaobchádza bez akejkoľvek diskriminácie založenej na štátnej príslušnosti.

Časť II

VZŤAHY MEDZI ČLENSKÝMI ŠTÁTMI A TURECKOM

Článok 4

Upustenie od podmienok pobytu

1. Dávky spôsobilé na vývoz v zmysle článku 1 ods. 1 písm. i), na ktoré majú nárok osoby uvedené v článku 2 písm. a) a c), nepodliehajú žiadnemu zníženiu, úprave, pozastaveniu, odňatiu alebo konfiškácii na základe skutočnosti, že oprávnená osoba má pobyt
 - i) na účely dávky podľa právnych predpisov členského štátu na území Turecka alebo
 - ii) na účely dávky podľa právnych predpisov Turecka na území členského štátu.
2. Rodinní príslušníci pracovníka uvedení v článku 2 písm. b) majú nárok na dávky spôsobilé na vývoz v zmysle článku 1 ods. 1 písm. i) bodu i) rovnakým spôsobom ako rodinní príslušníci pracovníka, ktorý je štátnym príslušníkom príslušného členského štátu, ak títo rodinní príslušníci majú pobyt na území Turecka.
3. Rodinní príslušníci pracovníka uvedení v článku 2 písm. d) majú nárok na dávky spôsobilé na vývoz v zmysle článku 1 ods. 1 písm. i) bodu ii) rovnakým spôsobom ako rodinní príslušníci pracovníka, ktorý je štátnym príslušníkom Turecka, ak títo rodinní príslušníci majú pobyt na území členského štátu.

ČASŤ III

RÔZNE USTANOVENIA

Článok 5

Spolupráca

1. Členské štáty a Turecko si navzájom oznamujú všetky informácie týkajúce sa zmien v ich právnych predpisoch, ktoré môžu mať vplyv na vykonávanie tohto rozhodnutia.
2. Na účely vykonávania tohto rozhodnutia si poskytujú orgány a inštitúcie členských štátov a Turecka svoje služby a konajú tak, akoby vykonávali svoje vlastné právne predpisy. Správna pomoc poskytnutá uvedenými orgánmi a inštitúciami je spravidla bezplatná. Príslušné orgány členských štátov a Turecka sa však môžu dohodnúť na náhrade určitých výdavkov.
3. Orgány a inštitúcie členských štátov a Turecka môžu na účely tohto rozhodnutia priamo komunikovať medzi sebou a so zainteresovanými osobami alebo ich zástupcami.

4. Inštitúcie a osoby, na ktoré sa vzťahuje toto rozhodnutie, majú povinnosť vzájomného informovania sa a spolupráce na zabezpečenie správneho vykonávania tohto rozhodnutia.
5. Príslušné osoby musia čo najskôr informovať inštitúcie príslušného členského štátu alebo Turecka, ak je príslušným štátom Turecko, a členského štátu pobytu alebo Turecka, ak je štátom pobytu Turecko, o všetkých zmenách v ich osobnej alebo rodinnej situácii, ktoré ovplyvňujú ich nárok na dávky podľa tohto rozhodnutia.
6. Nedodržanie povinnosti informovania uvedenej v odseku 5 môže mať za následok uplatnenie primeraných opatrení v súlade s vnútroštátnym právom. Tieto opatrenia sú však rovnocenné opatreniam uplatniteľným na podobné situácie podľa domáceho práva a žiadateľom neznemožňujú, ani v praxi nadmerne nesťažujú, uplatňovanie práv, ktoré im udeľuje toto rozhodnutie.
7. Členské štáty a Turecko môžu prijať vnútroštátne predpisy, ktorými sa stanovujú podmienky overenia nároku na dávky, aby sa zohľadnila skutočnosť, že oprávnené osoby sa zdržiavajú alebo majú pobyt mimo územia štátu, v ktorom sa nachádza dlžnícka inštitúcia. Také predpisy musia byť primerané, nesmú diskriminovať z dôvodu štátnej príslušnosti a musia byť v súlade so zásadami tohto rozhodnutia. Také predpisy sa oznámia Asociačnej rade.

Článok 6

Správne kontroly a lekárske vyšetrenia

1. Tento článok sa uplatňuje na osoby uvedené v článku 2 poberajúce dávky spôsobilé na vývoz uvedené v článku 1 ods. 1 písm. i), ako aj na inštitúcie poverené vykonávaním tohto rozhodnutia.
2. Ak sa poberateľ dávok alebo žiadateľ o dávky, alebo jeho rodinný príslušník, zdržiava alebo má pobyt na území členského štátu a dlžnícka inštitúcia sa nachádza v Turecku alebo ak sa poberateľ dávok alebo žiadateľ o dávky, alebo jeho rodinný príslušník, zdržiava alebo má pobyt na území Turecka a dlžnícka inštitúcia sa nachádza v členskom štáte, lekárske vyšetrenie vykoná na žiadosť dlžníckej inštitúcie inštitúcia miesta, kde sa oprávnená osoba zdržiava alebo kde má pobyt, v súlade s postupmi stanovenými právnymi predpismi uplatňovanými touto inštitúciou.

Ak je to potrebné, dlžnícka inštitúcia informuje inštitúciu miesta, kde sa oprávnená osoba zdržiava alebo kde má pobyt, o všetkých zvláštnych požiadavkách, ktoré sa musia splniť a o predmete lekárskeho vyšetrenia.

Inštitúcia miesta, kde sa oprávnená osoba zdržiava alebo kde má pobyt, zašle správu dlžníckej inštitúcii, ktorá požiadala o lekárske vyšetrenie.

Dlžnícka inštitúcia si vyhradzuje právo na vyšetrenie oprávnenej osoby lekárom podľa svojho vlastného výberu, buď na území, kde sa poberateľ dávky alebo žiadateľ o dávku zdržiava alebo kde má pobyt alebo v krajine, kde sa nachádza dlžnícka inštitúcia. Oprávnená osoba však môže byť požiadaná, aby sa vrátila do štátu

dlžnickej inštitúcie len vtedy, ak môže uskutočniť túto cestu bez ujmy pre svoje zdravie a ak jej náklady na cestu a ubytovanie uhradí dlžnícka inštitúcia.

3. Ak sa poberateľ dávok alebo žiadateľ o dávky, alebo jeho rodinný príslušník, zdržiava alebo má pobyť na území členského štátu a dlžnícka inštitúcia sa nachádza v Turecku alebo ak sa poberateľ dávok alebo žiadateľ o dávky, alebo jeho rodinný príslušník, zdržiava alebo má pobyť na území Turecka a dlžnícka inštitúcia sa nachádza v členskom štáte, správnu kontrolu vykoná na žiadosť inštitúcie dlžnickej inštitúcie inštitúcia miesta, kde sa oprávnená osoba zdržiava alebo kde má pobyť.

Inštitúcia miesta, kde sa oprávnená osoba zdržiava alebo kde má pobyť, zašle správu dlžnickej inštitúcii, ktorá požiadala o správnu kontrolu.

Dlžnícka inštitúcia si vyhradzuje právo preskúmať situáciu oprávnenej osoby prostredníctvom odborníka podľa jej vlastného výberu. Oprávnená osoba však môže byť požiadaná, aby sa vrátila do štátu dlžnickej inštitúcie len vtedy, ak môže uskutočniť túto cestu bez ujmy pre svoje zdravie a ak jej náklady na cestu a ubytovanie uhradí dlžnícka inštitúcia.

4. Jeden alebo viac členských štátov a Turecko sa môžu dohodnúť na ďalších správnych predpisoch, pričom o tom informujú Asociačnú radu.
5. Odchyľne od zásady bezplatnej vzájomnej správnej pomoci stanovenej v článku 5 ods. 2 tohto rozhodnutia platí, že skutočnú sumu výdavkov na kontroly uvedené v odseku 2 a odseku 3 tohto článku nahrádza inštitúcii, ktorá bola požiadaná o ich vykonanie, dlžnícka inštitúcia, ktorá požiadala o ich vykonanie.

Článok 7

Uplatňovanie článku 25 dohody

Článok 25 dohody sa uplatňuje v prípade, ak sa niektorá zo strán domnieva, že druhá strana nespĺnila svoje povinnosti stanovené v článku 5 a článku 6.

Článok 8

Osobitné ustanovenia na uplatňovanie právnych predpisov Turecka

Ak je to potrebné, Asociačná rada môže stanoviť v prílohe II osobitné ustanovenia týkajúce sa uplatňovania právnych predpisov Turecka.

Článok 9

Správne postupy podľa platných dvojstranných dohôd

Správne postupy stanovené v platných dvojstranných dohodách medzi členským štátom a Tureckom sa môžu naďalej uplatňovať pod podmienkou, že nemajú nepriaznivý vplyv na práva a povinnosti príslušných osôb stanovené týmto rozhodnutím.

Článok 10

Dohody, ktorými sa dopĺňajú postupy na vykonávanie tohto rozhodnutia

Jeden alebo viac členských štátov a Turecko môžu uzatvoriť dohody, ktorých cieľom je doplniť správne postupy na vykonávanie tohto rozhodnutia, najmä pokiaľ ide o predchádzanie podvodom a chybám a boj s nimi.

ČASŤ IV

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 11

Prechodné ustanovenia

1. Podľa tohto rozhodnutia nevznikajú žiadne nároky za obdobie pred nadobudnutím účinnosti tohto rozhodnutia.
2. S výhradou odseku 1 sa nadobúda nárok podľa tohto rozhodnutia, dokonca aj keď sa týka poistnej udalosti, ku ktorej došlo pred dátumom nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia.
3. Každá dávka, ktorá nebola poskytnutá, alebo ktorej výplata bola pozastavená z dôvodu štátnej príslušnosti alebo miesta pobytu príslušnej osoby, sa na žiadosť tejto osoby poskytne alebo obnoví s účinnosťou od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia pod podmienkou, že nároky, na základe ktorých sa dávky predtým poskytovali, neboli vyrovnané jednorazovou platbou.
4. Ak sa žiadosť uvedená v odseku 3 predloží do dvoch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia, nároky získané v súlade s týmto rozhodnutím sú účinné odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia, a právne predpisy ktoréhokoľvek členského štátu alebo Turecka súvisiace so zánikom alebo premlčaním nárokov sa voči príslušným osobám nesmú uplatniť.
5. Ak sa žiadosť uvedená v odseku 3 predloží po uplynutí dvojročnej lehoty po dátume nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia, nároky, ktoré nezanikli alebo neboli premlčané, sú účinné od dátumu predloženia žiadosti, pokiaľ sa neuplatňujú

výhodnejšie ustanovenia právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu alebo Turecka.

6. Nároky osoby, ktorej členský štát poskytuje dôchodok alebo osobitnú nepríspevkovú peňažnú dávku pred nadobudnutím účinnosti tohto rozhodnutia v dôsledku priameho účinku článku 6 ods. 1 rozhodnutia 3/80 Asociačnej rady, nie sú obmedzené ani nezanikajú v dôsledku tohto rozhodnutia.

Článok 12

Prílohy k tomuto rozhodnutiu

Prílohy k tomuto rozhodnutiu tvoria jeho neoddeliteľnú súčasť.

Článok 13

Zrušenie

Rozhodnutie Asociačnej rady č. 3/80 z 19. septembra 1980 sa zrušuje odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia.

Článok 14

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť v prvý deň po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli

Za Asociačnú radu

predseda

PRÍLOHA I

**ZOZNAM TURECKÝCH OSOBITNÝCH NEPRÍSPEVKOVÝCH PEŇAŽNÝCH
DÁVOK**

PRÍLOHA II

**OSOBITNÉ USTANOVENIA NA ÚČELY UPLATŇOVANIA PRÁVNÝCH
PREDPISOV TURECKA**